

# Egy megyéni természet sorsa múlik azon, mit tudunk róla - és most bárki beszélhat a rejtett értékek feltérképezésébe

Magyarország 2030-ig vállalta, hogy területének 30 százalékát védelem alá helyezi, de ettől ma még messze vagyunk. A hiányzó rész egy nagyobb megye területének felel meg – és nem térképen, hanem adatokban „hiányzik”. Szabolcs Márton, a HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont tudományos munkatársa szerint a megoldás fontos részét jelentheti a közösségi tudomány, vagyis azok az önkéntesek, akik akár egyetlen telefonos megfigyeléssel is hozzájárulhatnak a természetvédelemhez. Ráadásul nem kell a nyárra várni: a téli és kora tavaszi adatgyűjtés is kulcsfontosságú.

Magyarországon jelenleg a területek mintegy 22 százaléka áll természetvédelmi oltalom alatt, miközben az uniós vállalás szerint 2030-ra el kellene érni a 30 százalékot. **Ez a különbség pedig nem kevés: egy nagyobb megye területének felel meg.** A kérdés az, hol található ez az a térség, amely természetvédelmi szempontból indokolt lenne a védelemre. A válasz pedig nem újabb térképek rajzolásában, hanem sokkal több és pontosabb biológiai adatban rejlik.

## Több adat kell, mint amennyit a kutatók egyedül össze tudnak gyűjteni

Bár a Földön mintegy 2,5 millió fajt ismerünk, sok esetben még a velük kapcsolatos alapvető információink – például az elterjedésük – is hiányosak. Ennek nem az az oka, hogy ezek a fajok érdektelenek lennének, hanem az, hogy nincs elég kutató, aki minden élőlényt mindenhol megfigyeljen. **A természetvédelem gyakorlati tervezéséhez azonban elengedhetetlen lenne tudni, hol élnek a védelemre szoruló fajok, és mely területek őrzik a legnagyobb biodiverzitást.**

Ezt a hiányt pótolják egyre nagyobb mértékben a közösségi tudományos programok. Magyarországon már most is hatalmas civil adatgyűjtő hálózat működik: madárszámlálások, vadkamerás felvételek feldolgozása, városi tavak élővilágának feltárása vagy éppen kullancsok és szúnyogok megfigyelése zajlik önkéntesek bevonásával. Ezek az adatok nem fiókban maradnak, hanem ellenőrzés után tudományos kutatásokban és természetvédelmi döntésekben is megjelennek.

**Ebben jelentős szerepet játszik az iNaturalist nevű online platform,** amely világszerte – magyar nyelven is – elérhető. A felhasználók fényképpel és helyadatokkal tölthetnek fel megfigyeléseket, a rendszer pedig határozási javaslatot tesz, amit a közösség és szakértők ellenőriznek. **Így akár egyetlen telefonos fotóból is megbízható tudományos adat válhat.** Ezek a közösségi megfigyelések már ma is hozzájárulnak például egyes fajok elterjedésének, változatainak vagy táplálkozási szokásainak pontosabb megértéséhez.

## A fehér foltok feltérképezése döntheti el, mi kerülhet védelem alá

A gyorsan növekvő adatmennyiség ellenére komoly gond, hogy a megfigyelések nem egyenletesen oszlanak el. Több adat érkezik a városok környékéről és a népszerű kirándulóhelyekről, miközben a félreesőbb, kevésbé látogatott területek sokszor adathiányosak maradnak. **Pedig könnyen lehet, hogy éppen ezek között található az a „megyéni” terület, amelyet a következő években**

**természetvédelmi oltalom alá lehetne helyezni.**

Erre a problémára válaszul indult el az **Élő Magyarország - Országos Élővilág-térképezési Program**. A kezdeményezés célzottan azokat a térségeket vizsgálja, ahonnan kevés adat áll rendelkezésre. Az önkéntesek előre kijelölt területeket járnak be, és rendszeresen töltnek fel megfigyeléseket az iNaturalistre. A program első évének tapasztalatai azt mutatják, hogy már néhány tucat résztvevő is látványos eredményeket tud elérni: több száz új adat született, és szinte minden résztvevőnél előkerült valamilyen védett faj.

A program 2026-ban is folytatódik, új hangsúlyokkal. A Téltemető Növényvadászat projekt idén január 20 és március 20 között várja a virágzó növények megfigyeléseit. Emellett Magyarország csatlakozik a City Nature Challenge nemzetközi kezdeményezéshez is, amely során áprilisban Budapest és Debrecen élővilágát térképezik fel egy négynapos, nyitott esemény keretében.

A természetvédelem jövője egyre inkább azon múlik, mennyire tudjuk bevonni a társadalmat az adatgyűjtésbe. A biodiverzitás megőrzéséhez nemcsak szakemberekre, hanem figyelmes megfigyelőkre is szükség van – akár egy okostelefonnal a zsebükben.

A programokkal kapcsolatos részletekért és dátumokért érdemes felkeresni Élő Magyarország - Országos Élővilág-térképezési Program és a közösségi adatgyűjtő projektek elérhetőségeit:

- <https://elomagyarorszag.org/>
- <https://www.facebook.com/elomagyarorszag>
- <https://www.instagram.com/elomagyarorszag/>
- Téltemető növényvadászat: <https://www.inaturalist.org/projects/teltemeto-novenyvadaszat-2026>
- City Nature Challenge: <https://www.citynaturechallenge.org/>

További információ:

<https://masfelfok.hu/2026/01/29/egy-megyenyi-termeszeti-kozossagi-tudomany/>

Sajtókapcsolat:

- Szabolcs Márton, tudományos munkatárs
- HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont
- [szabolcs.marton@ecolres.hu](mailto:szabolcs.marton@ecolres.hu)

Eredeti tartalom: Másfelfok

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/28505/egy-megyenyi-termeszeti-sorsa-mulik-azon-mit-tudunk-rola-es-most-barki-beszallhat-a-rejtett-ertekek-felterkepezesebe/>